

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa A.P., A.P. i J.P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.
z dnia 20 września 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od każdego z powodów na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty po 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powodowie wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawili w formie pytania: „czy właściwe jest zasądzenie przez sąd II instancji odsetek ustawowych liczonych od daty wyrokowania przez ten sąd – w szczególności, że w wyniku orzeczenia Sądu Apelacyjnego zmieniono wyrok Sądu I instancji na korzyść strony powodowej i zasądzono na jej rzecz odszkodowanie z tytułu utraty prawa własności lokali oraz związanego z nim prawa do gruntu, zważywszy, iż na skutek czynności procesowych podjętych przez sąd I instancji - wysokość odszkodowania była znana w dacie podjęcia wadliwego, pierwszoinstancyjnego rozstrzygnięcia oddalającego powództwo i w rezultacie ze względu na upływ czasu oraz spadek wartości cen nieruchomości - zasądzona przez Sąd Apelacyjny wysokość odszkodowania była niższa od tej, która została orzeczona przez Sąd Okręgowy?”

Skarżący powołali się również na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), spowodowaną błędną wykładnią art. 363 § 2 k.c. oraz wadliwą interpretacją wyroku Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2017 r., IV CSK 106/16.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to

zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstało. Zagadnienie to powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez skarżących nie ma cech wymienionych wyżej, gdyż niewątpliwie nie ma znaczenia uniwersalnego, ale też pozostaje w oderwaniu od ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie i przesłanek wydanego w niej rozstrzygnięcia. Wbrew twierdzeniom skarżących wysokość dochodzonego przez nich odszkodowania nie została ostatecznie ustalona „na skutek czynności procesowych podjętych przez sąd I instancji” i nie była znana w dacie podjęcia „pierwszoinstancyjnego rozstrzygnięcia oddalającego powództwo”. Powodowie jako zdarzenie szkodzące identyfikowali konsekwentnie wydanie przez organy administracji decyzji zezwalających na zawarcie umów sprzedaży lokali w budynku na nieruchomości przy ul. [...] w W., gdy tymczasem Sądy obu instancji przyjęły, że zdarzeniem tym może być wyłącznie wydanie wadliwej decyzji odmawiającej ustanowienia na rzecz powodów własności czasowej tej nieruchomości. Rozmiar szkody powodów należy zatem oznaczyć według stanu ich majątku (stanu nieruchomości) w chwili wyrządzenia szkody i tylko cen aktualnych w momencie obliczania odszkodowania. Według tej metody odszkodowanie należne powodom obliczył Sąd drugiej instancji.

Skarżący dostrzegali, że Sąd Najwyższy wielokrotnie zajmował stanowisko co do daty, którą należy uznać za początkową dla naliczania odsetek żądanych od pozwanego, który opóźnił się ze spełnieniem odszkodowawczego świadczenia pieniężnego (art. 481 k.c.). W powoływanym przez powodów wyroku z 17 stycznia 2017 r., IV CSK 106/16 (nieopubl.) Sąd Najwyższy przytoczył poglądy orzecznictwa na temat charakteru roszczenia o zasądzenie odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego - odszkodowawczego oraz terminu, w jakim dłużnik

popada w opóźnienie w spełnieniu tego świadczenia. Wywód podsumował stwierdzeniem, że przy określaniu tej daty należy unikać automatyzmu i ustalać stan opóźnienia indywidualnie z uwzględnieniem okoliczności danej sprawy. W niniejszej sprawie istotne jest, że powodowie - jak zgodnie uznały Sądy obu instancji - wystąpili z roszczeniem odszkodowawczym już po upływie terminu przedawnienia, w warunkach, gdy przyczyny takiego stanu rzeczy leżały zarówno po ich stronie, jak i po stronie pozwanego. O zasądzeniu odszkodowania zadecydowało ostatecznie stanowisko Sądu drugiej instancji, że obrona pozwanego z odwołaniem się do zarzutu przedawnienia w ustalonych okolicznościach faktycznych stanowiła nadużycie prawa podmiotowego (art. 5 k.c.). Trudno jest jednak pozwanemu czynić zarzut, że nie spełniając przedawnionego świadczenia odszkodowawczego pozostawał w opóźnieniu, uzasadniającym ponadto jeszcze obciążenie go odpowiedzialnością za zapłatę odsetek, o których mowa w art. 481 k.c. W ustalonych okolicznościach faktycznych i w związku z przesłankami rozstrzygnięcia, Sąd drugiej instancji zastosował zatem zacytowany wyżej postulat indywidualizowania ocen, czy dłużnik pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu zasądanego od niego świadczenia odszkodowawczego i od jakiej daty to opóźnienie można mu przypisać.

W odniesieniu zaś do drugiej ze wskazanych podstaw wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania - oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), stwierdzić należy, że skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie pozwala stwierdzić, żeby spełnione zostały przesłanki, na które powołują się skarżący. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nieopubl. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49), a taką wadliwością zaskarżone orzeczenie nie jest dotknięte.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października

2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.),
orzeczono jak w postanowieniu.

aj

ał